

RIKSDAGENS SVAR 204/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om vuxenutbildningsstöd

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om vuxenutbildningsstöd (RP 152/2009 rd).

Beredning i utskott

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (AjUB 10/2009 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen före utgången av 2012 lämnar en rapport till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet om hur lagen om vuxenutbildningsstöd fungerar och i vilken mån lagens syfte har uppnåtts och om hur många som fått vuxenutbildningsstöd.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om vuxenutbildningsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 28 december 2000 om vuxenutbildningsstöd (1276/2000) 8—10 och 15 §, av dem 15 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 355/2004,
ändras 2, 3, 5—7 och 11 §, 12 § 1 och 3 mom., 14 §, 17 § 1 mom., 18 §, 19 § 1—3 mom. samt 20 §, av dem 7 § sådan den lyder i lag 1253/2006 och 12 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1152/2003, samt *fogas* till lagen nya 5 a, 12 a och 17 a § och till 30 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Förmåner

På de villkor som bestäms i denna lag beviljas som förmån vuxenutbildningsstöd i ersättning för inkomstbortfall under studietiden. Därtill kan beviljas statsborgen för studielån enligt lagen om studiestöd (65/1994).

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *löntagare* en person i arbetsavtalsförhållande, tjänsteförhållande eller motsvarande anställningsförhållande,

2) *företagare* den som för sin huvudsyssla är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lagen

om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), samt

3) *stödperiod* en utbildningstid som stöds med vuxenutbildningsstöd.

5 §

Förutsättningar för beviljande av vuxenutbildningsstöd för löntagare

Förutsättningar för beviljande av vuxenutbildningsstöd för löntagare är att

1) personen innan stödperioden inleds har minst åtta års tid i arbete enligt 7 §,

2) personen innan stödperioden inleds har haft ett anställningsförhållande såsom huvudsyssla i minst ett år hos samma arbetsgivare under en eller flera perioder,

3) personen är studieledig enligt lagen om studieledighet (273/1979) eller på motsvarande sätt ledig på grund av utbildning enligt någon annan överenskommelse med arbetsgivaren, och

4) frånvaron från arbetet på grund av utbildning enligt 6 § pågår oavbrutet minst två månader eller löntagaren ansöker om jämkat vuxenutbildningsstöd enligt 12 a §.

En löntagare förlorar inte sin rätt till vuxenutbildningsstöd för löntagare, om hans eller hennes anställningsförhållande sägs upp efter det att stödperioden inletts av orsaker som är oberoende av löntagaren.

5 a §

Förutsättningar för beviljande av vuxenutbildningsstöd för företagare

Förutsättningar för beviljande av vuxenutbildningsstöd för företagare är att

1) företagaren innan stödperioden inleds har minst åtta års tid i arbete enligt 7 §,

2) företagaren omedelbart innan stödperioden inleds har varit verksam som företagare enligt 3 § minst ett år,

3) studierna inom en utbildning enligt 6 § pågår oavbrutet minst två månader eller, om utbildningen inte är oavbruten, att den pågår sammanlagt minst 43 dagar under flera perioder, och

4) att företagarens inkomster från företagsverksamheten under stödperioden har minskat med minst en tredjedel jämfört med den senast verkställda beskattningen före inledandet av studierna.

Företagaren har inte rätt till vuxenutbildningsstöd om hans eller hennes förvärvsinkomster från annat än företagsverksamhet under stödperioden överstiger tre fjärdedelar av beloppet av det vuxenutbildningsstöd som betalats till företagaren.

Minskningen av förvärvsinkomsterna bedöms i efterhand på basis av företagarens beskattningssuppgifter. Som förvärvsinkomster betraktas sådana inkomster som inte definierats som kapitalinkomster i inkomstskattelagen (1535/1992).

6 §

Utbildning som berättigar till vuxenutbildningsstöd

Vuxenutbildningsstöd kan beviljas den som studerar på heltid och som deltar i

1) sådan utbildning inom undervisningsministeriets ansvarsområde som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998), lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), yrkeshögskolelagen (351/2003) eller universitetslagen (558/2009) och som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller examen som avläggs vid universitet eller yrkeshögskolor, för avläggande av delar av de examina som avses ovan eller som är tilläggsutbildning eller fortbildning enligt nämnda lagar,

2) sådan utbildning enligt lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) som höjer yrkesskickligheten och kompetensen,

3) yrkesinriktad utbildning inom något annat ministeriums ansvarsområde,

4) utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller gymnasielagen (629/1998), om avsaknaden av utbildningen utgör ett hinder för utvecklingen i yrket, eller

5) sådana studier utomlands som avses i 1—3 punkten.

Språkstudier berättigar till vuxenutbildningsstöd om de har ordnats så som avses i 1 mom. och utvecklar eller kompletterar sökandens yrkesskicklighet.

Vuxenutbildningsstöd kan också beviljas för studier på Åland, om de motsvarar de studier som avses i 1 och 2 mom.

7 §

Beräkning av tiden i arbete

Tiden i arbete beräknas på grundval av de inkomster som omfattas av de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

Antalet arbetade månader fås genom att inkomsten i euro under respektive kalenderår divideras med talet 940. Kvoten för ett kalenderår avrundas nedåt till närmaste hela tal, som kan vara högst 12. Kvoterna för de olika åren räknas samman.

När tiden i arbete beräknas ska som tid som jämfställs med arbete dessutom beaktas varje sådan full kalendermånad

1) för vilken personen har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004),

2) under vilken personen har varit vårdledig med stöd av lag eller kollektivavtal eller tjänstekollektivavtal eller fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst, eller

3) under vilken personen har varit arbetsoförmögen och därvid fått pension enligt de lagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare, rehabiliteringsstöd eller olycksfalls pension enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948).

Av tiden i arbete kan högst två år vara sådan i 3 mom. avsedd tid som jämfställs med arbete.

11 §

Begränsningar i fråga om vuxenutbildningsstödet

Vuxenutbildningsstöd beviljas inte den som

1) får ålderspension eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen (568/2007) eller de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare,

2) får pension som betalas på grund av full arbetsoförmåga eller sjukpension enligt folkpensionslagen,

3) får arbetslöshetspension enligt 28 § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) eller motsvarande pension enligt folkpensionslagen eller pension enligt lagen om förtidspension för frontveteraner (13/1982),

4) får avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) eller lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006),

5) för samma utbildning får rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) eller enligt arbetspensionslagarna eller full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller med stöd av bestämmelserna om rehabilitering enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

6) får en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),

7) fullgör beväringstjänst eller civiltjänst,

8) avtjänar fängelsestraff och studerar i straffanstalten,

9) från en främmande stat får studiestöd som beviljas den som bor stadigvarande i landet,

10) får altemneringsersättning enligt lagen om altemneringsledighet (1305/2002),

11) får studiepenning eller bostadstillägg enligt lagen om studiestöd,

12) får dagpenning enligt sjukförsäkringslagen,

13) får deltidstillägg enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002),

14) får periodisk ersättning enligt 76 § i statstjänstemannalagen (750/1994), eller

15) får lön på indragningsstat enligt 75 § i statstjänstemannalagen och 3 och 15 § i lagen om införande av statstjänstemannalagen (756/1986).

12 §

Vuxenutbildningsstödet belopp

Vuxenutbildningsstöd för löntagare består av en grunddel och en förtjänstdel. Grunddelen är 22,22 euro per dag. Förtjänstdelen utgör 45 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När månadslönen är större än grunddelen multiplicerad med 105, är förtjänstdelen 20 procent av den del av dagslönen som överskrider denna gräns. Vuxenutbildningsstödet är högst 90 procent av den dagslön som ligger till grund för stödet, dock minst lika stort som grunddelen. I vuxenutbildningsstöd för företagare betalas endast grunddelen.

Den lön som förtjänstdelen i vuxenutbildningsstödet baserar sig på beräknas utgående från de stabiliserade inkomsterna från ett arbetsavtals-, tjänste- eller annat anställningsförhållande före stödperioden för sammanlagt ett år räknat från slutet av den kalendermånad som föregår ansökningsmånaden. I övrigt ska i fråga om bestämmande av den lön som utgör grund för förtjänstdelen tillämpas bestämmelserna i 6 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

12 a §

Jämkat vuxenutbildningsstöd

Rätt till jämkat vuxenutbildningsstöd för löntagare har enligt de villkor som anges i denna lag personer som studerar på deltid och som erhåller lagstadgad förmån, lön eller annan arbetsinkomst. Utbildning som ger rätt till jämkat vuxenutbildningsstöd ska pågå sammanlagt minst 43 dagar. Utbildningen får vara uppdelad i flera

perioder. Företagare har inte rätt till jämkat vuxenutbildningsstöd.

Beloppet av full skyddsdel uppgår till 127 euro i månaden. I stället för en månad kan som jämkningsperiod användas även fyra på varandra följande kalenderveckor, varvid skyddsdelen är den del som motsvarar beloppet av full skyddsdel.

Det jämkade vuxenutbildningsstödet räknas ut så att vuxenutbildningsstödet och 80 procent av den del av inkomsten som överstiger skyddsdelen sammanlagt per månad får uppgå till det belopp som annars hade kunnat betalas i vuxenutbildningsstöd. Härvid beaktas dock inte de pensioner eller socialförmåner som enligt 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte avdras från arbetslöshetsdagpenningen. På den inkomst som ska beaktas vid jämkning av vuxenutbildningsstödet tillämpas bestämmelserna i 4 kap. 4 § 1 och 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om det belopp som betalas i vuxenutbildningsstöd per månad är mindre än 100 euro betalas inte något stöd, om inte sökanden uttryckligen kräver det. Om det belopp som betalas i vuxenutbildningsstöd per månad är mindre än vuxenutbildningsstödet grunddel betalas stödet inte.

När en förmån enligt 3 mom. som beräknats per månad omvandlas till en dagsförmån eller tvärtom, anses månaden omfatta 21,5 dagar.

14 §

Stödperiodens längd

Vuxenutbildningsstöd betalas under högst 18 månader. En stödtagare har rätt till denna stöd tid en gång under sin yrkeskarriär i en eller flera perioder.

17 §

Beslut om förmån

Sökanden ska ges ett skriftligt beslut när en förmån beviljas, förvägras eller återkrävs. Något beslut ges inte om justeringen av en förmån

uteslutande beror på en indexjustering eller någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning, förutsatt att sökanden inte särskilt yrkar på ett beslut. Sökanden ska yrka på ett beslut på grund av en indexjustering inom 30 dagar från det att han eller hon har fått meddelande om att stödets belopp har justerats. Sökanden anses ha fått kännedom om ändringen den sjunde dagen efter det att beslutet postades under den adress han eller hon uppgivit, om inte något annat visas.

17 a §

Beviljande av vuxenutbildningsstöd för företagare

Företagare som har rätt till vuxenutbildningsstöd kan beviljas stöd på basis av ansökan, om den beskattning som nämns i 5 a § 1 mom. 4 punkten inte har blivit färdig. Ett överklagbart beslut ges utan särskild ansökan när beskattningen har blivit färdig.

18 §

Förhandsbeslut

På begäran av sökanden ska han eller hon redan innan utbildningen inleds och sedan sökanden har godkänts för utbildningen ges ett bindande förhandsbeslut om huruvida utbildningen definieras som sådan utbildning som enligt 6 § berättigar till vuxenutbildningsstöd och huruvida tiden i arbete enligt 5 och 5 a § som utgör en förutsättning för beviljandet av vuxenutbildningsstöd har uppfyllts.

19 §

Betalning av vuxenutbildningsstöd

Om grunden för betalning av vuxenutbildningsstöd är frånvaro från arbetet enligt 5 § eller studier enligt 5 a § betalas vuxenutbildningsstödet enligt i 16 § avsedd ansökan och det beslut som meddelats på basis av den, utan någon särskild ansökan i efterhand. För utbetalningen

av stöd ska den studerande tillställa fonden en utredning om i 5 § avsedd anställning och studieleddighet eller annan ledighet utan lön på grund av studier. Vuxenutbildningsstöd beviljas tidigast från början av den månad som föregår den månad då ansökan inkommit.

Om grunden för betalning av vuxenutbildningsstöd är deltidsstudier enligt 12 a § betalas vuxenutbildningsstödet i efterhand på särskild ansökan. Till ansökan ska den studerande foga en utredning om i 5 § avsedd anställning, studieleddighet eller annan ledighet utan lön på grund av studier samt om i 12 a § avsedda inkomster under studietiden. Ansökan om utbetalning ska göras inom sex månader efter den i 12 a § avsedda jämningsperiodens slut.

Vuxenutbildningsstöd betalas för högst fem dagar per kalendervecka. När vuxenutbildningsstöd betalas ut anses en full kalendermånad omfatta 21,5 stöddagar.

20 §

Inställelse och avbrytande av utbetalningen av vuxenutbildningsstöd

Betalningen av vuxenutbildningsstödet inställs från och med den dag då den studerande har avbrutit utbildningen eller då det bestämts att utbildningen ska avbrytas. Utbetalningen av stödet till företagare avbryts dessutom om företagarens inkomster överstiger det belopp som anges i 5 a §. Om det annars finns grundad anledning att anta att vuxenutbildningsstödet borde inställas eller avbrytas, kan utbetalningen avbrytas tills ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft. Betalningen kan avbrytas också på den studerandes begäran.

30 §

Finansiering

Om vuxenutbildningsstöd betalas jämkat enligt 12 a § ska av statens medel betalas det belopp som motsvarar grunddelens proportionella

andel av varje fullt vuxenutbildningsstöd som bestäms enligt 12 §.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2010.

Vuxenutbildningsstöd beviljas på de villkor som anges i denna lag från och med den 1 augusti 2010.

Beloppet av vuxenutbildningsstöd som beviljats enligt den lag som gäller när denna lag träder i kraft ändras utan ansökan så att det stämmer överens med denna lag den 1 augusti 2010 eller efter det när granskningsperioden gått ut, dock senast inom tre månader.

Fastställande av den lön som utgör grund för stödet ändras inte förrän stödperioden har gått ut. Om stödet minskar när det fastställs enligt denna lag kan stödet betalas till utgången av stödperioden med tillämpning av den lag som gäller när denna lag träder i kraft.

Vid fastställande av den stödtid som anges i 14 § i denna lag ska även beaktas sådan stödtid som i enlighet med den lag som gäller när denna

lag träder i kraft använts inom vuxenutbildningen.

När tid i arbete beräknas för tid som infallit före lagens ikraftträdande ska de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet tillämpas.

Återkrav på grund av förhandsanvändning av vuxenutbildningsstöd enligt 15 § i den lag som gäller när denna lag träder i kraft verkställs inte efter ikraftträdandet.

Personer som enligt 7 och 14 § i den lag som gäller när denna lag träder i kraft har rätt till vuxenutbildningsstöd på basis av 5—8 år i arbete behåller sin rätt till vuxenutbildningsstöd när denna lag har trätt i kraft.

Beloppet av vuxenutbildningsstödet grunddel höjs på det sätt som bestäms i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Beloppet av grunddelen i 12 § 1 mom. motsvarar det poängtal för folkpensionsindexet enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalats ut i januari 2001 har beräknats.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 30 november 2009
